

Omgangs- gedragsprotocol

Meer weten?
Kijk dan op onze website www.kanjertraining.nl
e-mail: info@kanjertraining.nl • telefoon: (093) 548 94 05

Kanjer **trainingen**

Inhoud

1. Omgangs- en gedragsprotocol	Blz. 3
Plagen of pesten?	Blz. 3
De Kanjerafspraken	Blz. 4
Het kwaad moet worden bestreden	Blz. 5
Preventie	Blz. 6
2. Wat mag u verwachten van leerkrachten op de Paedwizer?	Blz. 7
Voorbeeldgedrag	Blz. 7
Aanpak	Blz. 7
3. Ondertekening	Blz. 11

1. Omgangs-gedragsprotocol

In de missie en visie van De Paedwizer staat:

“Op eigen wijze samen wijs”, waarbij we ervan uitgaan dat ieder kind uniek is en op zijn eigen manier wil leven en leren. We nemen verantwoordelijkheid voor onszelf in leren en in gedrag.

Daarom past de Kanjertraining bij de Paedwizer: kinderen leren in de Kanjertraining heel duidelijk om zelf problemen op te lossen en waar dit niet lukt, kunnen wij als team de kinderen begeleiden en waar nodig helpen, samen met de ouders.

Kernwoorden hierbij zijn: vertrouwen, rust en wederzijds respect, sociale redzaamheid, ouderbetrokkenheid, burgerschap, gezond gedrag en duurzaamheid.

Dit omgangs-gedragsprotocol is opgesteld om te beschrijven hoe we op De Paedwizer met elkaar om willen gaan. Daarnaast is het protocol opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Pesten ontstaat vanuit een negatief groepsklimaat. De grenzen en gedragsregels zijn niet duidelijk en er is geen gevoel van veiligheid.

Op CBS de Paedwizer maken we gebruik van de Kanjertraining om ons te helpen de grenzen en gedragsregels duidelijk te maken.

Plagen of pesten?

Het is belangrijk om een duidelijk verschil te maken tussen plagen en pesten. Het meest eenvoudige onderscheid: plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van de leerkrachten.

Daarom weet een leerkracht meestal niet uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht heeft hiervoor informatie nodig van de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de ‘pester’ niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn.

Cruciaal in het ontstaan en in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep.

Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving gepest wordt.

De Kanjerafspraken

CBS De Paedwizer streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet en met behulp van de Kanjerafspraken.

De Kanjerafspraken zijn:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Bij de Kanjertraining horen petten die staan voor het gedrag dat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

- Witte pet/Tijger
De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. En hij weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.
- Rode pet/Aap
Neemt niemand serieus, ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de zwarte pet.
- Gele pet/Konijn
Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt snel (bang) weg.
- Zwarte pet/Vogel
Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks en laat dat andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

We willen met de Kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een witte pet. Elk met een eigen karakter als basis.

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat alle leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school 'de baas/het gezag' en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan kiezen we voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: we zoeken een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgen gemaakte afspraken.

Het kwaad moet worden bestreden

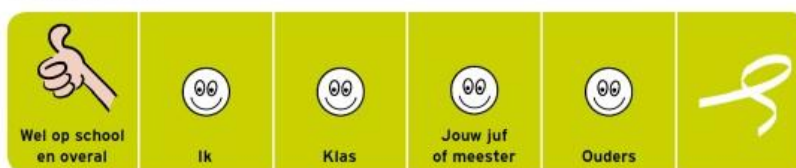
De school kiest er niet voor om kinderen te beoordelen als behorend bij "kwaad of goed". Ieder mens maakt weleens fouten. De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht, evenals leerkrachten.

In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: je gedraagt je.

Deze anderen zijn:

1. Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school;
2. De leerkrachten, de directie, de ouders van andere kinderen;
3. Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die is te vertrouwen. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet;
4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

Dit doen we wel

Dit doen we niet

Op CBS De Paedwizer nemen we het overzicht van de smileys als uitgangspunt: "Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat

niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, (en jouw ouders als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school.”

Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): “Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes.” Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt er van uit gegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

Preventie

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken
2. Denk goed over jezelf en de ander
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders
4. Denk oplossingsgericht
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met de kritiek die je krijgt
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil
 - 6a Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening gehouden wordt. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor
 - 6b Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer gedaan worden op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje (bemiddeling)
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving hiervan.

Signalen van pesten:

Twee keer per jaar vullen de leerlingen de leerlingvragenlijst in van het Kanjervolg- en adviessysteem. Op deze manier brengen we de sociale situatie van de groep in kaart, waarbij de leerkrachten mogelijke problemen tussen kinderen tijdig kunnen signaleren. Dit helpt om pesten beter en sneller aan te pakken.

Melden van pesten:

Ouders, leerlingen en betrokkenen kunnen zich altijd richten tot de (eigen) leerkracht, de intern begeleider of directie. Ook de vertrouwenspersonen kunnen hierbij helpen.

2. Wat mag u verwachten van de leerkrachten op De Paedwizer?

Voorbeeldgedrag

U mag verwachten dat de leerkrachten respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "Een goed voorbeeld doet goed volgen."

U mag verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal is straatcultuur (= directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op geven van inzicht). Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. Zeurgerichte of wraak- en haatgerichte reacties vinden geen voedingsbodem bij de leerkrachten. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind en voor andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Er is als het ware een voortdurende strijd tussen de mentaliteit van de straatcultuur en cultuur van wederzijds respect. Feitelijk gaat het om de vraag die al duizenden jaren bestaat of geweld loont of niet. Aan de kant van de straatcultuur heb je de opvatting: "The winner takes it all." Ben jij de sterkste, dan kun jij bepalen wat een ander moet doen. In het midden, tussen straatcultuur en de cultuur van wederzijds respect, plaatsen we de opvatting "oog om oog, tand om tand." In deze opvatting loont geweld niet, omdat je met gelijke munt wordt terugbetaald.

Bij de cultuur van wederzijds respect heb je de opvatting: "van de meeste tegenslag in het leven kun je leren." Zoek elkaars geluk. Doe elkaar recht. Ik voel mij goed als we een oplossing hebben gevonden waarbij jij je ook goed voelt. Doe aardig en welgemanierd. In deze opvatting wordt geweld zinloos.

Aanpak

In alle groepen worden wekelijks lessen aangeboden vanuit de Kanjertraining. Thema's die hierbij aan bod komen zijn bijvoorbeeld: De Kanjerafspraken, Hoe zie ik mezelf, Iets aardigs zeggen, Gevoelens.

Hieronder volgt een beschrijving van de verschillende werkvormen die worden toegepast in de Kanjertraining. Voor meer informatie verwijzen we u naar de website:

www.kanjertraining.nl

Het rollenspel

De Kanjertraining richt zich op meer dan pesten alleen. Kinderen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Kinderen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste kinderen bedoelen het goed, maar zo komt het dan niet over. Daarin wijkt een kind niet af van veel volwassenen. Als zoiets zich voordoet, dan is het goed dat het kind gecorrigeerd wordt. Omdat leerkrachten (en ouders) niet alles zien, is het van belang dat kinderen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Kinderen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van

bepaald gedrag. Omdat kinderen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen.

In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Kinderen leren rechtop te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: "Ik vind dit vervelend, wil je ermee stoppen?" Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (een maatje). Daar gaat de leerling niet zeuren, maar gaat samen met het maatje iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost, dan gaat deze leerling samen met zijn maatje naar de juf of meester. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware "benzine" aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend gedrag. Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

Op welke manier corrigeert de leerkracht op school?

De leerkracht gaat ervan uit dat mensen, dus ook kinderen, elkaar niet dwars willen zitten. Kinderen hebben niet de bedoeling om vervelend te doen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind. "Is het jouw bedoeling om mij zo boos te maken? Is het niet jouw bedoeling? Doe dan anders. Is het wel jouw bedoeling, dan doe je het goed, maar dan heb je nu een probleem, want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier."

Actie die nu moet worden ondernomen:

Contact opnemen binnen de organisatie met een van de volgende personen:

Adjunct-directeur, directeur, bouwcoördinator, mentor of andere persoon op school die vanuit "de lijn" (= hiërarchie) kan ondersteunen en bijstaan.

Contact opnemen met de ouders van dit kind. Proberen ter plekke telefonisch of door middel van directe afspraak met ouders te overleggen hoe nu verder te handelen. In contact met de ouders wordt verteld wat het probleem is en wat de bedoeling van hun kind lijkt te zijn. Aan de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd of zij de bedoeling van hun kind (Ja of Nee), ondersteunen. Zolang de ouders niet op school zijn geweest, wordt de leerling de toegang tot de klas ontzegd. Dat kan bijvoorbeeld in een opvangklas, of iets dergelijks. Kern van de laatste aanpak is de banden van deze leerling doorsnijden met de klasgenoten, zodat niet kan worden gemanipuleerd door deze leerling.

Het moet hoe dan ook duidelijk zijn dat er geen enkel excuus is voor wangedrag.

Aanvullend: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem aan te kaarten bij de leerkracht. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest als duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

Wat wordt van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd.

Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

Wij verwachten dat u andere ouders en kinderen respectvol benadert.

U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind.

Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school.

Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, en goed is voor andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/ een oplossing gezocht wordt, en kwaadsprekerij.

U onthoudt zich van kwaadsprekerijen op internet of via WhatsApp.

Tips voor ouders:

Ook mijn kind kan doen als de zwarte, rode of gele pet.

Ook mijn kind kan pesten.

Ook mijn kind kan worden gepest.

Ik neem het probleem serieus.

Ik raak niet in paniek.

Ik straf niet fysiek als ik hoor dat mijn kind vaak doet als de zwarte pet.

Ik probeer erachter te komen wat de mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van mijn kind.

Tips voor kinderen:

Spreek met respect over je ouders. Uiteindelijk bepalen je ouders wat wel en niet kan.

Spreek met respect over je school. Uiteindelijk bepalen de leerkrachten wat wel en niet kan op school.

Spreek met respect over je klasgenoten. Beheers jezelf. Blijf fatsoenlijk. Daar kom je het verst mee. Je juf/meester is hiervoor het aanspreekpunt als dit moeilijk voor je is.

Spreek met respect over jezelf. Ook jij mag er zijn. Als je daaraan twijfelt, spreek dan met je ouders en/of je juf/meester.

Beheers je op social media. Gedraag je.

Wil ik stoer zijn? Dan ga ik op een vechtsport.

Wil ik de baas spelen? Ik vraag een hond.
Verveel ik me? Dan verzin ik zelf een leuk plan.
Pest ik omdat ik bang ben zelf gepest te worden? ... Dan stop ik daarmee!

Op school trainen we dit:

Veel leerlingen gaan vervelend met elkaar om. Blijf rustig. Haal je schouders op. Sommige leerlingen zijn gewoon in de war. Maak je niet druk. Jammer dan.

Kom je naar gedrag tegen? Zeg en doe dan dit:

Wil je ermee stoppen? Ik krijg een naar gevoel van jouw gedrag. Ik vind het vervelend dat je dit (schelden, achterna roepen, slaan, enz.) doet.

Wil je er niet mee stoppen? Meen je dat?

Zoek het uit. Hier heb ik geen zin in. Je haalt je schouders op en gaat iets gezelligs doen. Je blijft rustig, je blijft eigen baas (je laat je niet bepalen door vervelend gedrag van iemand), je doet als de witte pet.

Ga weg bij vervelend gedoe. Zoek een maatje, doe iets gezelligs, maak een kletspraatje met iemand anders. Op die manier kom je meestal van de pesters af.

Zorg ervoor dat je zelf geen benzine geeft. Ga je reageren dan wordt het alleen maar erger. Stopt het niet? Ga dan naar je juf/meester.

Op social media volg je dezelfde gedragslijn. Met dit verschil dat je hulp kunt inroepen bij de meldknop.nl. Je doet dat nadat je met je ouders hebt besproken wat er aan de hand is.

Weten jij en je maatje geen oplossing? Dan stap je naar je juf of meester toe.

Vraag aan je juf of meester of die wil helpen een ruzie op te lossen. Je juf of meester doet dat buiten de klas, want je klasgenoten willen rustig werken. Je meester of juf stelt de volgende vragen.

Wat is er volgens jou gebeurd?

Jij en je klasgenoot waarmee je ruzie hebt, vertellen elk je eigen verhaal. Je onderbreekt elkaar niet. Je juf of meester moet namelijk begrijpen wat er aan de hand is. Dus: niet door elkaar heen praten.

Hoe is dat voor jou?

Bijvoorbeeld: werd je daar boos om, verdrietig, voelde jij je beledigd, word je daar altijd mee gepest? Enz.

Hoe kan het weer goed komen? Wat zou je willen dat de ander doet? Wat zou je zelf kunnen doen?

Je bespreekt met elkaar op welke manier het weer goed zou kunnen komen. Wat je zelf kunt doen en wat je van de ander verwacht. De juf of meester vraagt: Wat is volgens jou de beste oplossing?

Afsluiting:

Juf of meester bespreekt met jullie de beste oplossing en eventuele afspraak. Jullie geven elkaar een hand.

Grens stellen

De school heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. “Hoe ga je het de volgende keer doen? Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade? Kunnen we op deze manier verder met elkaar?”

3. Ondertekening

Van advies voorzien door de MR en ondertekend	
Datum:	
Plaats:	
Namens de MR ondertekend door:	Namens de Paedwizer ondertekend door:
Handtekening:	Handtekening: